

bijlage

Landeninformatie Brazilië, Jamaica en Servië

Datum
21 september 2021

Horend bij 3544797

Brazilië

Deze herbeoordeling is uitgevoerd op basis van de volgende bronnen.

- Amnesty International
- Europese Dienst voor extern optreden (EDEO)
- Franse immigratiedienst (OFPRA)
- Freedom House
- Human Rights Watch
- Inter-American Commission on Human Rights (IACHR)
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)
- Reporters sans Frontières - World Press Index
- Rule of Law Index
- Trouw
- UN Office of the High Commissioner of Human Rights (OHCHR)
- US State Department

Er zijn geen (actuele) rapportages gevonden van het EASO, de UNHCR of de Raad van Europa welke bruikbaar waren voor deze herbeoordeling.

Freedom House geeft Brazilië in 2021 een algemene score van 74 van de 100 punten. Dat is een punt minder dan in 2020 en 2019. Freedom House kwalificeert Brazilië als 'free'. Freedom House geeft Brazilië een score van 31 uit 40 op 'political rights'. Dat is dezelfde score als in 2020 en een punt meer dan in 2019. Op de dimensie 'civil liberties' geeft Freedom House Brazilië in haar rapportage van 2021 een score van 43 uit 60. Dat is een punt minder dan in 2020 en twee punten lager dan in 2019¹.

Op het gebied van *democratisch bestuur* onderschrijven de geraadpleegde bronnen het beeld dat in eerdere beoordelingen naar voren kwam. Brazilië kent een democratisch gekozen regering, en een goed functionerend systeem van 'checks and balances'. De verkiezingen verlopen vrij en eerlijk. De politiek is weliswaar gepolariseerd, maar er vindt een levendig politiek debat plaats. De gemeenteraadsverkiezingen van 2020 lieten verbeteringen zien voor verschillende groepen. Afro-Brazilianen haalden ongeveer 44 procent van de gemeenteraadszetels, het aandeel inheemse burgemeesters en gemeenteraadsleden steeg met bijna 30 procent, LHBTI-kandidaten behaalden een record aantal zetels en het aandeel vrouwen dat werd verkozen steeg licht

¹ <https://freedomhouse.org/country/brazil/freedom-world/2021>,
<https://freedomhouse.org/country/brazil/freedom-world/2020>,
<https://freedomhouse.org/country/brazil/freedom-world/2019>

ten opzichte van 2016. Verder oordeelde de 'Superior Electoral Court' in september 2020 dat partijen de publieke campagnefondsen op billijke wijze dienen te verdelen tussen witte kandidaten en kandidaten van kleur. Tegelijkertijd blijft corruptie en omkoping veelvoorkomend, wat leidt tot wantrouwen ten opzichte van de gevestigde politieke partijen.

Brazilië is zwaar getroffen door de COVID 19-pandemie. De geraadpleegde bronnen laten zien dat er veel kritiek is op de houding van de autoriteiten, die als laatdunkend wordt gekwalificeerd. De kritiek richt zich in het bijzonder op president Bolsonaro. Ook krijgt de overheid het verwijt dat het desinformatie verspreidde. De uitbraak in Brazilië werd verergerd door aanhoudende spanningen tussen de nationale autoriteiten en de autoriteiten van de staten, het ontbreken van een duidelijk actieplan op basis van beschikbare wetenschappelijke informatie en het gebrek aan transparantie in het overheidsbeleid. De pandemie heeft reeds bestaande ongelijkheid tussen groepen in het land verder verdiept². In oktober 2022 vinden in Brazilië presidentsverkiezingen plaats. Verschillende nieuwsberichten, waaronder van Trouw en Human Rights Watch, melden dat president Bolsonaro in aanloop naar die verkiezingen probeert om de resultaten van die verkiezingen bij voorbaat verdacht te maken en dat hij zelfs het houden van de verkiezingen in twijfel trekt. Dit lijkt vooral ingegeven door het feit dat hij er in de peilingen slecht voorstaat³.

Op het onderdeel *de bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon* is het beeld dat naar voren komt uit het geheel aan bronnen overeenkomstig met hetgeen uit eerdere beoordelingen naar voren kwam. De grondwet verbiedt foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing en voorziet in strenge wettelijke sancties voor het gebruik ervan. Desondanks zijn er meldingen van foltering en mishandeling tijdens detentie en bewaring.

De wet verbiedt willekeurige arrestaties en opsluitingen, maar er zijn meldingen dat de politie deze bepalingen niet altijd respecteert. In voorkomende gevallen vindt onderzoek en (straf)vervolgning plaats, al bleef straffeloosheid van daders van schendingen een probleem⁴.

Het 'EU Annual Report on Human Rights and Democracy in the World' (hierna: EU Annual Report) van de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) meldt dat Brazilië momenteel lid is van de VN-Mensenrechtenraad (2020-2022). De regering

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 september 2021
3546575

² <https://freedomhouse.org/country/brazil/freedom-world/2021>,
<https://www.amnesty.org/en/countries/americas/brazil/report-brazil/>,
<https://www.oas.org/en/iachr/docs/annual/2020/Chapters/IA2020cap.4A-en.pdf>,
<https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/brazil>,
https://eeas.europa.eu/sites/default/files/2020_eu_human_rights_and_democracy_country_reports.pdf, <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/brazil/>

³ <https://www.trouw.nl/buitenland/bolsonaro-blijft-vechten-tegen-de-uitslag-van-braziliaanse-verkiezingen-die-nog-moeten-komen~be8573c0/>,
<https://www.hrw.org/news/2021/09/15/brazil-bolsonaro-threatens-democratic-rule>,
<https://www.trouw.nl/buitenland/bolsonaro-dreigt-met-afgelasten-verkiezingen-om-stembiljetten~bfd2e5b3/>

⁴ <https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/brazil>,
<https://www.amnesty.org/en/countries/americas/brazil/report-brazil/>,
<https://freedomhouse.org/country/brazil/freedom-world/2021>,
<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/brazil/>,
<https://www.oas.org/en/iachr/docs/annual/2020/Chapters/IA2020cap.4A-en.pdf>

heeft toegezegd om alle uitstaande verslagen over de implementatie van de mensenrechtenverdragen voor het einde van de regeerperiode te leveren⁵.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Met betrekking tot de *vrijheid van meningsuiting* melden Freedom House en het US State Department dat de grondwet voorziet in de vrijheid van meningsuiting en pers. De overheid respecteert dit recht over het algemeen en er is in Brazilië een levendige 'media scene'. Onderzoeksjournalisten, met name degenen die corruptie en criminaliteit behandelen, worden echter geconfronteerd met bedreigingen, intimidatie, obstructie en geweld, soms met dodelijke afloop⁶. Reporters Sans Frontières (RSF) is negatief over de situatie en noemt Brazilië een bijzonder gewelddadig land voor de media. Volgens RSF zijn veel journalisten gedood in verband met hun werk. In de meeste gevallen behandelden deze verslaggevers, radiopresentatoren, bloggers of andere soorten journalisten, verhalen die verband hielden met corruptie, overheidsbeleid of georganiseerde misdaad in kleine of middelgrote steden, waar ze kwetsbaarder zijn. Vrije journalistiek is vooral problematisch geworden sinds de verkiezing van Bolsonaro tot president in oktober 2018. Het beledigen, denigreren, stigmatiseren en vernederen van journalisten is het handelsmerk van president Bolsonaro geworden, aldus RSF. Zij melden verder dat de COVID 19-crisis tot nieuwe aanvallen op de media leidde door de president, die hen de schuld gaf en tot zondebok maakte voor de crisis. Media-eigendom blijft zeer geconcentreerd, vooral in de handen van grote zakenfamilies die vaak nauw verbonden zijn met de politieke elite. De vertrouwelijkheid van de bronnen van journalisten ligt voortdurend onder vuur en veel onderzoeksjournalisten zijn volgens RSF onderworpen aan gerechtelijke procedures, die om oneigenlijke redenen zijn aangespannen⁷.

Datum
21 september 2021
3546575

Amnesty International, Human Rights Watch en de Inter-American Commission on Human Rights zijn beknopter, maar schetsen een beeld dat overeenkomt met het voorgaande⁸.

In oktober 2020 meldden media dat de regering-Bolsonaro de geheime dienst van het land had ingezet om de Braziliaanse delegatie, NGO's en anderen in de gaten te houden tijdens de VN-klimaatconferentie van december 2019 in Madrid⁹.

Brazilië staat momenteel op de 111e plaats in de World Press Freedom Index van RSF. In 2020 was dat de 107e plaats en in 2019 plek 105¹⁰. Ter vergelijking; Noorwegen staat momenteel op de eerste plaats en Eritrea op de 180ste (laatste) plaats.

Met betrekking tot de *vrijheid van godsdienst* komt uit het geheel aan bronnen eenzelfde beeld naar voren als voorheen. De grondwet garandeert de vrijheid van godsdienst en de regering respecteert dit recht over het algemeen. Geweld tegen Afro-Braziliaanse religieuze groeperingen komt frequent voor, vooral in de favela's

5

https://eeas.europa.eu/sites/default/files/2020_eu_human_rights_and_democracy_country_reports.pdf

⁶ <https://freedomhouse.org/country/brazil/freedom-world/2021>,
<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/brazil/>

⁷ <https://rsf.org/en/brazil>

⁸ <https://www.amnesty.org/en/countries/americas/brazil/report-brazil/>,
<https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/brazil>,

<https://www.oas.org/en/iachr/docs/annual/2020/Chapters/IA2020cap.4A-en.pdf>

⁹ https://www2.ohchr.org/english/OHCHRreport2020/documents/Americas_1.pdf

¹⁰ <https://rsf.org/en/ranking/2021#>, <https://rsf.org/en/ranking/2020#>,
<https://rsf.org/en/ranking/2019#>

van Rio de Janeiro. De Commissie ter bestrijding van religieuze intolerantie, bestaande uit rechters en openbare aanklagers, registreerde meer dan 200 Afro-Braziliaanse tempels ("terreiros") die in 2019 werden gesloten na aanvallen of bedreigingen van evangelische drugsdealers. Deze groepen opereren en claimen grondgebied zoals andere Braziliaanse drugshandelaren, maar proberen ook religies te onderdrukken die niet overeenkomen met hun eigen religie¹¹. Tussen januari en augustus 2020, registreerde de Joodse Federatie van Sao Paulo 149 meldingen van incidenten en beschuldigingen van antisemitisme in haar jaarlijkse rapport over antisemitisme¹².

Het EU Annual Report schrijft dat Brazilië in 2020 bijzonder actief was op het gebied van de vrijheid van godsdienst of levensbeschouwing, in juli organiseerde het een evenement over de uitbanning van geweld en vervolging op basis van religie. Brazilië is lid van de International Alliance on Religion Freedom, samen met ondermeer de Verenigde Staten, Polen en verschillende andere landen uit Europa, Afrika en Latijns-Amerika¹³.

Brazilië wordt niet genoemd in het Annual report of the US Commission on International Religious Freedom van 2019, 2020 en 2021¹⁴.

De *vrijheid van vereniging* wordt over het algemeen gerespecteerd en NGO's kunnen hun werk over het algemeen zonder belemmeringen uitvoeren. Tegelijkertijd gebruiken de politie en andere beveiligingsagenten soms buitensporig geweld bij demonstraties. Verder kregen activisten die zich inzetten voor de bescherming van landrechten en het milieu de afgelopen jaren te maken met intimidatie, bedreigingen en geweld. Dit werd versterkt door de vijandige houding van de overheid, waaronder president Bolsonaro, die constant en consistent retoriek gebruikt die activisme en groepen in kwetsbare situaties stigmatiseert.

Amnesty International meldt dat de beperkingen strenger werden voor het maatschappelijk middenveld om deel te nemen aan het publieke debat over het overheidsbeleid, door de vijandige houding van de regering ten opzichte van sociale bewegingen en NGO's¹⁵.

Het beeld ten aanzien van *bescherming tegen discriminatie en vervolging door derden* is ongewijzigd. Geweld en discriminatie tegen vrouwen en LHBTI en discriminatie en uitsluiting van Afro-Brazilianen en inheemse bevolking blijven een probleem. Human Rights Watch meldt dat het bureau van de Nationale Ombudsman voor de Mensenrechten tussen januari en juni 2020 1.134 klachten ontving over geweld, discriminatie en andere misstanden tegen LHBTI¹⁶. Het Ministerie voor Familie, Vrouwen en Mensenrechten (MFWHR) richt zich momenteel op veel van deze uitdagingen, volgens het EU Annual Report¹⁷.

¹¹ <https://freedomhouse.org/country/brazil/freedom-world/2021>,

<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/brazil/>

¹² <https://www.state.gov/reports/2020-report-on-international-religious-freedom/brazil/>

¹³

https://eeas.europa.eu/sites/default/files/2020_eu_human_rights_and_democracy_country_reports.pdf

¹⁴ <https://www.uscirf.gov/sites/default/files/2021-04/2021%20Annual%20Report.pdf>

¹⁵ <https://freedomhouse.org/country/brazil/freedom-world/2021>,

<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/brazil/>,

<https://www.amnesty.org/en/countries/americas/brazil/report-brazil/>

¹⁶ <https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/brazil>

¹⁷

https://eeas.europa.eu/sites/default/files/2020_eu_human_rights_and_democracy_country_reports.pdf

OFPPA (Frankrijk) schrijft in het rapport 'Bresil: La situation des minorités sexuelles et de genre' uit 2019, dat LHBTI in Brazilië profiteerden van progressieve wetgeving die het homohuwelijk en de wettelijke geslachtsverandering voor transgenders toestaat. Hoewel de autoriteiten mediacampagnes voerden ter ondersteuning van LHBTI-rechten, werden de media steeds meer beïnvloed door een conservatieve politieke beweging die zich verzet tegen LHBTI-rechten en de neiging heeft homofobie aan te wakkeren. Paradoxaal scoort Brazilië, ondanks de vrijheden voor LHBTI, erg hoog op het gebied van geweld tegen LHBTI, inclusief geweld met een fatale afloop. Straffeloosheid van de daders is een probleem. Sinds de verkiezing van Bolsonaro tot president vreest de LHBTI-gemeenschap voor de duurzaamheid van de verworven rechten¹⁸. Overige geraadpleegde bronnen bevestigen dat dit beeld nog steeds actueel is, waaronder ILGA, Freedom House, US State Department en de Inter-American Commission on Human Rights (IACHR). US State Department schrijft dat transgenders in het bijzonder risico lopen het slachtoffer te worden van een misdrijf of om zelfmoord te plegen¹⁹. Human Rights Watch schrijft dat het Braziliaans Hooggerechtshof in mei 2020 een verbod van de federale overheid heeft ingetrokken op het doneren van bloed door mannen die seksuele relaties hadden met andere mannen. Human Rights Watch meldt verder dat criminele netwerken die grotendeels illegale ontbossing in het Amazonegebied aansturen, inheemse mensen, lokale bewoners en overheidsfunctionarissen die het bos verdedigden, bleven bedreigen en zelfs doden²⁰. De 'UN Office of the High Commissioner of Human Rights' (OHCHR) meldt dat president Bolsonaro NGO's die in het Amazonegebied werken een "kanker" noemde die hij "niet kan doden", en beschuldigde hen, zonder enig bewijs, verantwoordelijk te zijn voor de vernietiging van het regenwoud. Hij gaf ook inheemse mensen en kleine boeren de schuld van Amazonebranden. Amnesty International noemt in dit kader de toespraak van president Bolsonaro op de Algemene Vergadering van de VN in september 2020. Hij zei daar dat er een "desinformatiecampagne" was over bosbranden en ontbossing in het Amazonegebied onder leiding van internationale organisaties. Hij zei ook dat de bosbranden een gevolg waren van de traditionele praktijken van inheemse volkeren en andere traditionele gemeenschappen. Amnesty haalt verder een rapport aan van de NGO 'Global Witness', waarin werd benadrukt hoe gevaarlijk de situatie is voor Braziliaanse verdedigers van grondgebied, land en milieu. Volgens de NGO stond Brazilië op de derde plaats in de lijst van de meest dodelijke landen voor milieu- en mensenrechtenactivisten. In februari 2020 stuurde president Bolsonaro een wetsvoorstel naar het Congres om inheemse gebieden open te stellen voor mijnbouw, dammen en andere projecten met zware milieu-impact. Sinds zijn aantreden heeft de regering-Bolsonaro de handhaving van milieuwetten verzwakt²¹.

Ten aanzien van de *toegang tot onafhankelijk onderzoek* meldt het US State Department dat veel nationale en internationale mensenrechtengroepen actief

¹⁸ https://coi.easo.europa.eu/administration/france/PLib/1804_BRA_LGBTI.pdf

¹⁹ https://ilga.org/downloads/ILGA_World_State_Sponsored_Homophobia_report_global_legislation_overview_update_December_2020.pdf,

<https://freedomhouse.org/country/brazil/freedom-world/2021>,

<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/brazil/>

<https://www.oas.org/en/iachr/docs/annual/2020/Chapters/IA2020cap.4A-en.pdf>

²⁰ <https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/brazil>

²¹ https://www2.ohchr.org/english/OHCHRreport2020/documents/Americas_1.pdf,

<https://www.amnesty.org/en/countries/americas/brazil/report-brazil/>

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 september 2021
3546575

waren in Brazilië, in het algemeen zonder beperking van de overheid. Zij onderzochten en publiceerden hun bevindingen over mensenrechtenkwesties. Ambtenaren waren coöperatief en waren ontvankelijk voor hun standpunten. Daarnaast heeft de overheid in veel gevallen de hulp en medewerking gevraagd van nationale en internationale NGO's bij de aanpak van mensenrechtenproblemen. De Nationale Ombudsman, de Nationale Raad van Justitie, het nationaal mechanisme voor de preventie en bestrijding van foltering binnen het Ministerie van Vrouwen, Familie en Mensenrechten en de Nationale Penitentiaire Afdeling van het Ministerie van Justitie controleerden de omstandigheden in gevangenissen en detentiecentra en deden onderzoek naar geloofwaardige beschuldigingen van mishandeling²².

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 september 2021
3546575

Op het onderdeel *toegang tot een onafhankelijke rechterlijke macht en toegang tot rechtsmiddelen* melden Freedom House en US State Department dat de grondwet voorziet in een onafhankelijke rechterlijke macht. Over het algemeen werd dit ook door de overheid gerespecteerd. De grondwet voorziet eveneens in het recht op een eerlijk en openbaar proces, en de rechterlijke macht zorgde er in het algemeen voor dat dit recht gehandhaafd werd.

Tegelijkertijd is de rechterlijke macht overbelast en inefficiënt en heeft zij te maken met beïnvloeding van buitenaf, met name op lokaal niveau in sommige landelijke gebieden, vooral in zaken waarbij landrechtenactivisten betrokken waren. Onderzoeken, vervolgingen en processen werden in deze zaken vaak uitgesteld. Lokale NGO's gaven aan dat corruptie binnen de rechterlijke macht, met name op lokaal en staatsniveau, een zorg was en dat straffeloosheid voor misdaden begaan door veiligheidstroepen gebruikelijk was.

Verder worstelt de overheid met het verlenen van juridische bijstand aan verdachten en gevangenen die zich geen advocaat kunnen veroorloven. De toegang tot de rechter varieert ook sterk als gevolg van de hoge inkomensongelijkheid in Brazilië. Ondanks deze tekortkomingen heeft de progressieve grondwet geleid tot een actievare justitie die vaak oordeelt in het voordeel van de burgers ten opzichte van de staat.

Volgens Human Rights Watch biedt het Hooggerechtshof in belangrijke mate tegenwicht aan het beleid van president Bolsonaro. In plaats van de onafhankelijkheid van het rechtssysteem te respecteren, reageert de president met beledigingen en bedreigingen. Freedom House signaleerde dit ook en geeft aan dat het Hooggerechtshof zijn rol als autonoom tegenwicht voor de uitvoerende macht heeft behouden.

Burgers én organisaties kunnen ook individuele zaken door middel van een petitie onder de aandacht van de Inter-Amerikaanse Commissie voor de Rechten van de Mens brengen, wat kan leiden tot een zaak voor het Inter-Amerikaanse Hof voor de Rechten van de Mens²³.

Brazilië staat op de 67e plaats in de Rule of Law Index 2020. Ter vergelijking; Denemarken staat op de eerste plaats en Venezuela op de 128ste (laatste) plaats. Brazilië stond op de 59^e plaats (uit 126) in de Rule of Law Index 2019²⁴.

²² <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/brazil/>

²³ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/brazil/>, <https://freedomhouse.org/country/brazil/freedom-world/2021>, <https://www.hrw.org/news/2021/09/15/brazil-bolsonaro-threatens-democratic-rule>

²⁴ <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2020/Brazil/Fundamental%20Rights/>, <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2019/Brazil/Fundamental%20Rights/>

Conclusie

De situatie in Brazilië is niet aanmerkelijk veranderd. Ik zet de aanwijzing van veilig land van herkomst dan ook voort. Wel zie ik op grond van het beeld dat uit het geheel aan bronnen naar voren komt aanleiding om journalisten die berichten over corruptie, criminaliteit en/of zich kritisch uitlaten over de regering uit te zonderen van de aanwijzing. Dat geldt eveneens voor milieuactivisten die zich in gebieden waarin dat aan de orde is actief verzetten tegen (illegale) mijnbouw en landontginning. Er gold al een uitzondering voor LHBTI. Dit blijft ongewijzigd.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 september 2021
3546575

Jamaica

Deze herbeoordeling is uitgevoerd op basis van de volgende bronnen.

- ACCORD (Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation)
- Amnesty International
- Freedom House
- Human Rights Watch
- Inter-American Commission on Human Rights (IACHR)
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)
- Reporters sans Frontières - World Press Freedom Index
- Rule of Law Index
- UK Home Office
- UN Human Rights Council/ UN Office of the High Commissioner of Human Rights (OHCHR)
- US State Department

Er zijn geen (actuele) rapportages gevonden van het EASO, de Raad van Europa of de UNHCR welke bruikbaar waren voor deze herbeoordeling.

Freedom House geeft Jamaica in 2021 een algemene score van 80 van de 100 punten. Dat is twee punten meer dan in 2020 en 2019. Freedom House kwalificeert Jamaica als 'free'. Freedom House geeft Jamaica een score van 34 uit 40 op 'political rights'. Dat is dezelfde score als in de twee voorgaande jaren. Op de dimensie 'civil liberties' geeft Freedom House Jamaica in haar rapportage van 2021 een score van 46 uit 60. Dat is twee punten meer dan in 2020 en in 2019²⁵.

Op het onderdeel *democratisch bestuur* melden Freedom House en het US State Department dat er op 3 september 2020 parlementsverkiezingen plaatsvonden. De regerende 'Jamaica Labour Party', geleid door minister-president Andrew Holness, won de verkiezingen overtuigend met 57 procent van de stemmen. De verkiezingen verliepen over het algemeen vreedzaam en internationale en lokale waarnemers noemden de verkiezingen transparant, vrij en eerlijk. Jamaica is een constitutionele, parlementaire democratie. Het land kent competitieve verkiezingen en ordelijke wisselingen van de macht. Corruptie blijft echter een serieus probleem. Overheidsinstanties blijven corruptieonderzoeken uitvoeren en zaken eindigen vaak in veroordelingen. Er is echter kritiek in de media en van NGO's dat de autoriteiten terughoudend zijn om sommige zaken te vervolgen en

²⁵ <https://freedomhouse.org/country/jamaica/freedom-world/2021>,
<https://freedomhouse.org/country/jamaica/freedom-world/2020>,
<https://freedomhouse.org/country/jamaica/freedom-world/2019>

dat sommige zaken onderhevig zijn aan grote vertragingen. De afgelopen jaren zijn er nieuwe inspanningen geleverd om corruptie te bestrijden²⁶.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Op het onderdeel *de bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon* geldt dat de grondwet foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing verbiedt. Desondanks zijn er opnieuw meldingen van foltering en mishandeling tijdens detentie en bewaring. De grondwet verbiedt eveneens willekeurige arrestaties en opsluitingen, maar ook hiervan zijn opnieuw meldingen dat de politie deze bepalingen niet altijd respecteert. Arrestaties zijn toegestaan indien er een 'redelijk vermoeden' bestaat dat iemand zich schuldig heeft gemaakt aan een strafbaar feit of op het punt staat om een strafbaar feit te plegen. De politie negeerde echter regelmatig de eis van 'redelijk vermoeden'. De wet voorziet in het recht van elke persoon om de wettigheid van zijn of haar arrestatie of detentie voor de rechtbank aan te vechten, en de overheid hield zich hier over het algemeen aan. De voorgeleiding verliep echter traag en in grote delen van het land gold het grootste deel van het jaar een 'state of emergency' vanwege veel voorkomend geweld van criminelen en bendes. Het uitroepen van een 'state of emergency' geeft politie en leger de mogelijkheid om burgers zonder bevelschrift te fouilleren en te arresteren. Bende- en burgerwachtgeweld blijft gebruikelijk. De politie meldde 1.323 moorden in 2020 - een vergelijkbaar aantal als in de voorgaande twee jaren - waardoor Jamaica in 2020 het hoogste moordcijfer (ongeveer 47 per 100.000) van het Amerikaanse continent had. Veel van het geweld op het eiland is het gevolg van geweld tussen de georganiseerde drugsmisdaad. Veel initiatieven om het probleem aan te pakken zijn door opeenvolgende regeringen genomen, maar misdaad en geweld blijven diep verankerd in de Jamaicaanse samenleving²⁷. Dodelijk geweld door de politie, blijft eveneens een probleem in Jamaica. Volgens de Onafhankelijke Onderzoekscommissie waren er in 2020 115 personen doodgeschoten. Hoewel de toepassing van dodelijk geweld door de politie de afgelopen jaren over het algemeen is afgenomen, was dit een stijging ten opzichte van 2019 (86 moorden). Vervolgingen voor dodelijk geweld door leden van de veiligheidstroepen blijven zeldzaam. In juli 2020 stuurde Amnesty International een open brief aan premier Andrew Holness, waarin het de regering aanspoorde om de 'Independent Commission of Investigations' (INDECOM) de bevoegdheid te geven om officieren aan te klagen en te vervolgen wegens onwettige moorden en ander machtsmisbruik. Een rapport van de organisatie uit 2016 beschrijft hoe met name jonge Jamaicaanse mannen uit gemarginaliseerde en achterstandsbuurten het slachtoffer zijn van dodelijk geweld door de politie²⁸. De omstandigheden in gevangenissen en detentiecentra waren slecht als gevolg van onder andere overbevolking, beperkt voedsel en slechte hygiënische omstandigheden.

De regering heeft stappen ondernomen om ambtenaren te onderzoeken en te vervolgen, die mensenrechtenschendingen hebben begaan. Niettemin waren er

²⁶ <https://freedomhouse.org/country/jamaica/freedom-world/2021>,

<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/jamaica/>

²⁷ <https://freedomhouse.org/country/jamaica/freedom-world/2021>,

<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/jamaica/>,

<https://www.ecoi.net/en/document/2025434.html>

²⁸ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/07/jamaica-police-oversight-mechanism-necessary-powers/>

berichten dat sommige ambtenaren die mensenrechtenschendingen zouden hebben begaan, hiervoor niet volledig en snel ter verantwoording werden geroepen²⁹.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

De grondwet voorziet in *de vrijheid van meningsuiting* en vrijheid van de pers. Dit recht wordt over het algemeen gerespecteerd. Onafhankelijke media waren actief en een grote verscheidenheid aan meningen komt aan bod, zonder een vorm van overheidsbeperking. Het komt weleens voor dat journalisten worden geïntimideerd, vooral in aanloop naar de verkiezingen.

Datum
21 september 2021
3546575

Jamaica staat momenteel op de 7e plaats van de World Press Freedom Index van Reporters sans Frontières. Dat is een plaats lager dan in 2020 en een plek hoger dan in 2019. Ter vergelijking: Noorwegen staat momenteel op de eerste plaats en Eritrea op de 180ste (laatste) plaats³⁰.

De grondwet voorziet in *de vrijheid van godsdienst*, waaronder de vrijheid om naar een gebedshuis te gaan en om van geloofsovertuiging te veranderen. Het verbiedt discriminatie op grond van geloof. Hoewel nog steeds een koloniale wet van kracht is die Obeah - een Afro-Caribische sjamanistische religie - verbiedt, wordt deze niet gehandhaafd³¹.

De grondwet voorziet in *de vrijheid van vereniging* en dit recht wordt over het algemeen ook nageleefd. Protesten worden af en toe verstoord door geweld of andere incidenten, hoewel in de afgelopen jaren geen grote incidenten hebben plaatsgevonden. Freedom House verhoogde de score op dit onderdeel daarom van 3 uit 4 naar 4 uit 4³².

Op het gebied van *bescherming tegen discriminatie en vervolging door derden* blijkt uit het geheel aan geraadpleegde bronnen dat de wet seksuele handelingen tussen personen van gelijk geslacht verbiedt. Er is geen anti-discriminatiewetgeving die de rechten van LHBTI beschermt. Transgenders zijn niet in staat om hun geslacht en naam legaal te wijzigen. Eind december 2020, verklaarde de 'Inter-American Commission on Human Rights' (IACHR), naar aanleiding van een klacht die daar aanhangig was gemaakt, dat de wet geweld tegen LHBTI legitimeert. De Commissie riep Jamaica op om gegevens te verzamelen over geweld tegen en discriminatie van LHBTI, overheidsfunctionarissen op te leiden om dit probleem aan te pakken en seksuele voorlichting te geven, waarin ook seksuele- en genderdiversiteit aan de orde komt.

De NGO J-FLAG (voorheen Jamaica Forum for Lesbians, All-Sexuals, and Gays) meldde dat het in de loop van 2020 een vergelijkbaar aantal gevallen van discriminatie op basis van geslacht, seksuele geaardheid en genderidentiteit ontving als in voorgaande jaren. Veel van de in de loop van het jaar gemelde zaken, deden zich voor in voorgaande jaren. Onderrapportage was een probleem,

²⁹ <https://freedomhouse.org/country/jamaica/freedom-world/2021>,
<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/jamaica/>,
<https://www.ecoi.net/en/document/2025434.html>

³⁰ <https://rsf.org/en/ranking/2021#>, <https://rsf.org/en/ranking/2020#>,
<https://rsf.org/en/ranking/2019#>

³¹ <https://www.state.gov/reports/2020-report-on-international-religious-freedom/jamaica/>,
<https://freedomhouse.org/country/jamaica/freedom-world/2021>

³² <https://freedomhouse.org/country/jamaica/freedom-world/2021>,
<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/jamaica/>

omdat veel van de personen die zich bij de NGO meldden, terughoudend waren om naar de politie te gaan uit angst voor onder andere discriminatie. Andere NGO's meldden vijandigheid tegen LHBTI, waaronder een verhoogde screening van transgenders op luchthavens.

Tijdens een Working Group voor de 'Universal Periodic Review' in mei 2020, gaf het VN Mensenrechtencomité aan bezorgd te zijn, ondanks enkele positieve ontwikkelingen, over berichten van incidenten van discriminatie, intimidatie en gewelddadige aanvallen op LHBTI en het vermeende falen van de staat om dergelijke aanvallen te voorkomen en te onderzoeken. Het landenteam van de Verenigde Naties maakte soortgelijke opmerkingen. Het VN Mensenrechtencomité heeft Jamaica aanbevolen ervoor te zorgen dat gevallen van geweld tegen LHBTI grondig worden onderzocht, dat de daders worden vervolgd en, indien veroordeeld, worden gestraft met passende sancties, en dat de slachtoffers toegang hebben tot effectieve rechtsmiddelen³³.

Op het onderdeel *toegang tot onafhankelijk onderzoek* meldt het US State Department dat binnenlandse en internationale mensenrechtengroepen over het algemeen zonder overheidsbeperking hun werk konden doen. Overheidsfunctionarissen werkten mee en waren ontvankelijk voor hun standpunten.

INDECOM onderzocht meldingen van vermeend misbruik door de politie en gevangenispersoneel. Ook vond onafhankelijke monitoring van gevangnissen plaats. Burgergroepen en NGO's waren van mening dat de ministeries zelden gevolg gaven aan de aanbevelingen³⁴.

Op het onderdeel *toegang tot een onafhankelijke rechterlijke macht en de toegang tot rechtsmiddelen* melden Freedom House en het US State Department dat de grondwet voorziet in een onafhankelijke rechterlijke macht. Over het algemeen werd dit ook door de overheid gerespecteerd. De grondwet voorziet eveneens in het recht op een eerlijk en openbaar proces, en de rechterlijke macht zorgde er in het algemeen voor dat dit recht gehandhaafd werd.

Hoewel de rechterlijke macht in het algemeen als onafhankelijk wordt beschouwd, blijft corruptie een probleem in sommige lagere rechtbanken. Freedom House verhoogt zijn score op dit onderdeel niettemin van 3 uit 4 naar 4 uit 4, omdat er de afgelopen jaren geen grote incidenten zijn geweest die erop wijzen dat de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in het gedrang is.

Beide organisaties melden een grote achterstand in de behandeling van (straf)zaken en een tekort aan gerechtspersoneel op alle niveaus. Om de achterstanden te verkleinen, heeft de regering een wet aangenomen, die de

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 september 2021
3546575

³³ <https://www.ecoi.net/en/document/2046911.html>,
https://www.ecoi.net/en/file/local/2045642/a_hrc_wg.6_36_jam_2_E.pdf,
https://ilga.org/downloads/ILGA_World_State_Sponsored_Homophobia_report_global_legislation_overview_update_December_2020.pdf,
<https://www.hrw.org/news/2021/02/17/human-rights-body-calls-repeal-jamaicas-anti-lgbt-laws>, <https://www.ecoi.net/en/document/2025434.html>,
<https://www.humandignitytrust.org/wp-content/uploads/resources/2020.02-GH-SE-v-JAM-IACHR-final-decision.pdf>, <https://freedomhouse.org/country/jamaica/freedom-world/2021>,
<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/jamaica/>

³⁴ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/jamaica/>

mogelijkheden heeft vergroot om zaken af te handelen zonder dat de zaak voor hoeft te komen³⁵.

Jamaica staat op de 49e plaats in de Rule of Law Index 2020. Ter vergelijking; Denemarken staat op de eerste plaats en Venezuela op de 128ste (laatste) plaats. Jamaica stond op de 50e plaats (uit 126) in de Rule of Law Index 2019³⁶.

Conclusie

De situatie in Jamaica is vrijwel gelijk gebleven. De situatie zoals beschreven onder *de bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon* is zorgelijk. Het gaat daarbij veelal om excessief geweld in het kader van criminaliteitsbestrijding. Er is echter in vergelijking met de periode tot en met 2013 sprake van een daling en vervolging van daders komt voor. De aanwijzing van Jamaica als veilig land van herkomst, met uitzondering van LHBTI, wordt voortgezet.

Servië

Deze herbeoordeling is uitgevoerd op basis van de volgende bronnen.

- Amnesty International
- Europese Commissie
- Freedom House
- Human Rights Watch
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)
- Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE)
- Raad van Europa
- Reporters Without Borders - World Press Freedom Index
- Rule of Law Index
- US State Department

Er zijn geen (actuele) rapportages gevonden van het EASO, de UNHCR of andere EU-lidstaten welke bruikbaar waren voor deze herbeoordeling.

Freedom House geeft Servië in 2021 een algemene score van 64 van de 100 punten. Dat is twee punten minder dan in 2020 en drie punten lager dan in 2019. Freedom House kwalificeert Servië als 'partly free'. Freedom House geeft Servië een score van 22 uit 40 op 'political rights'. Dat is een punt minder dan in 2020 en twee punten minder dan in 2019. Op de dimensie 'civil liberties' geeft Freedom House Servië in haar rapportage van 2021 een score van 42 uit 60. Dat is een punt minder dan in 2020 en in 2019³⁷.

Op het gebied van *democratisch bestuur* melden de Europese Commissie en de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) dat de verkiezingen voor het parlement, de provincies en de gemeenten werden uitgesteld vanwege de uitbraak van de COVID 19-pandemie. Op 21 juni 2020 vonden deze alsnog plaats. De kandidaten konden campagne voeren en de

³⁵ <https://freedomhouse.org/country/jamaica/freedom-world/2021>,
<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/jamaica/>

³⁶ <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2020/Jamaica/>,
<https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2019/Jamaica/>

³⁷ <https://freedomhouse.org/country/serbia/freedom-world/2021>,
<https://freedomhouse.org/country/serbia/freedom-world/2020>,
<https://freedomhouse.org/country/serbia/freedom-world/2019>

vrijheid van meningsuiting en van vereniging werden gerespecteerd. Tegelijkertijd waren er zorgen over de dominantie van de regeringspartij, onder meer in de media. Het voordeel van de regeringspartijen, het besluit van sommige oppositiepartijen om de verkiezingen te boycotten en het beperkte publieke debat, beperkten de keuze en de informatie voor kiezers. De meeste grote TV-kanalen en kranten promootten het overheidsbeleid en besteedden er veel aandacht aan, waardoor er via deze kanalen geen diversiteit aan meningen naar voren kwam.

Met veel van de aanbevelingen die de OVSE eerder deed, is niets gedaan. De aanbevelingen zagen bijvoorbeeld op campagnefinanciering, de media, geschillenbeslechting en sancties voor verkiezingsovertredingen. Wel werden op basis van de aanbevelingen van een werkgroep bestaande uit overheidsfunctionarissen verschillende positieve maatregelen ingevoerd, die zagen op kieslijsten, verkiezingswaarnemers, preventie van misbruik van staatsmiddelen en het werk van de regelgevende instantie voor de media. Het is volgens de Europese Commissie cruciaal dat de Servische autoriteiten lang bestaande electorale tekortkomingen adresseren in een transparante en inclusieve dialoog met politieke partijen en andere relevante stakeholders, ruim voor de volgende verkiezingen.

Het nieuw gevormde Servische parlement bestaat voor een grote meerderheid uit de regerende coalitie. Er is geen vitale oppositie, wat niet bevorderlijk is voor het politieke pluralisme in het land. De effectiviteit, onafhankelijkheid en transparantie van het parlement moeten worden versterkt om de noodzakelijke 'checks and balances' te waarborgen die onmisbaar zijn in een democratisch parlement³⁸.

The European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) van de Raad van Europa meldt in een rapport uit 2020 dat het betreurt dat er geen voortgang is geboekt door de Servische regering met betrekking tot het vaststellen van regels die het gebruik van haatzaaiende uitlatingen door leden van de regering zou verbieden en sancties zou bevatten voor de schending ervan³⁹.

Op het onderdeel de *bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon* geldt dat de grondwet foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing verbiedt, maar het komt voor dat de politie verdachten en gedetineerden mishandelt, meestal met het oog op het verkrijgen van een bekentenis, hoewel dergelijk bewijs niet is toegestaan in de rechtbank. Het US State Department schrijft, onder meer verwijzend naar het meest recente rapport uit 2018 van het Europees Comité inzake de voorkoming van foltering dat Servië sinds 2007 regelmatig bezoekt, dat de Servische autoriteiten moeten erkennen dat mishandeling van verdachten door de politie een systematisch probleem is en geaccepteerde praktijk is binnen de cultuur van de politie. Dit kwam ook in de beoordeling van 2019 naar voren.

De overheid nam maatregelen om ambtenaren die mensenrechtenschendingen pleegden te identificeren, te onderzoeken, te vervolgen en te straffen, zowel bij de politie als elders in de overheid. Niettemin geloofden veel waarnemers dat talrijke gevallen van corruptie, sociaal en huiselijk geweld, aanvallen op het maatschappelijk middenveld en andere misstanden niet werden gemeld en onbestraft bleven. In de loop van het jaar constateerden deskundigen uit het

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 september 2021
3546575

³⁸ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/system/files/2020-10/serbia_report_2020.pdf, <https://www.osce.org/files/f/documents/a/3/466026.pdf>

³⁹ <https://rm.coe.int/ecri-conclusions-on-the-implementation-of-the-recommendations-in-respe/16809e8275>

maatschappelijk middenveld dat de kwaliteit van de interne onderzoeken van de politie bleef verbeteren⁴⁰.

De Europese Commissie schrijft dat de Ombudsman in Servië de rol vervult van 'Nationaal preventief Mechanisme tegen Foltering', om de samenwerking met het maatschappelijk middenveld te waarborgen, zoals bepaald in de Servische wetgeving. Zijn capaciteit in deze rol werd door verschillende NGO's in twijfel getrokken, die zich om die reden terugtrokken. In juni 2020 kwamen nieuwe NGO's overeen om binnen dit 'Mechanisme' met de Ombudsman samen te werken. De Ombudsman verhoogde het aantal bezoeken aan relevante plaatsen, zoals politiebureaus, gevangenissen, maatschappelijke welzijnsinstellingen en psychiatrische ziekenhuizen. Verder voltooiden ongeveer 190 openbare aanklagers en politieagenten trainingen over de methodologie voor het onderzoeken van beschuldigingen van foltering en andere vormen van mishandeling.

Amnesty International meldt dat in juli 2020 een gezamenlijk NGO-rapport met 13 beschuldigingen van mishandeling naar de speciale VN-rapporteur voor foltering is gestuurd. Tegen het einde van het jaar waren er geen politieagenten vervolgd⁴¹. Het US State Department noemt dit ook in zijn rapport en merkt daarbij op dat de Ombudsman een onderzoek instelde en concludeerde dat de politie in het algemeen geen buitensporig geweld gebruikte tegen demonstranten. Er waren wel individuele gevallen waarin dit het geval was en die verder moeten worden onderzocht. Het Belgrado Center for Human Rights (BCHR) heeft twee aanklachten ingediend tegen de politie voor acties tijdens deze protesten⁴². Het US State Department en de Europese Commissie schrijven dat gevangenissen nog steeds overbevolkt waren en er tevens andere tekortkomingen blijven bestaan met betrekking tot de detentieomstandigheden. Desondanks werd dit iets verbeterd, onder meer door de bouw van nieuwe gevangenissen, de renovatie van bestaande gevangenissen en een grotere inzet van alternatieven voor detentie, zoals huisarrest⁴³.

De grondwet voorziet in *de vrijheid van meningsuiting* en pers, maar bedreigingen en aanvallen op journalisten, een gebrek aan transparantie van media-eigendom en de grote invloed van de staat op de mediasector van het land, ondermijnden deze vrijheden. In 2020 zijn verschillende geweldsdaden gepleegd tegen journalisten. De Journalists' Association of Serbia rapporteerde 72 gevallen waarin journalisten waren aangevallen, bedreigd of blootgesteld aan politieke druk. De aanvallen omvatten vandalisme, intimidatie, fysieke aanvallen en rechtszaken met als doel het berokkenen van reputatieschade⁴⁴. Ook Human Rights Watch meldt dat journalisten die over gevoelige onderwerpen berichten nog steeds te maken krijgen met aanvallen, bedreigingen, rechtszaken en lastercampagnes⁴⁵. De Europese Commissie schrijft dat er nog geen vooruitgang is geboekt in het verbeteren van het klimaat voor de vrijheid van meningsuiting⁴⁶. Servië staat momenteel op de 93^e plaats van de World Press Freedom Index van Reporters without Borders. Dat is dezelfde plaats als vorig jaar en drie plekken

⁴⁰ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/serbia/>

⁴¹ <https://www.amnesty.org/en/location/europe-and-central-asia/serbia/report-serbia/>

⁴² <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/serbia/>

⁴³ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/system/files/2020-10/serbia_report_2020.pdf, <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/serbia/>

⁴⁴ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/serbia/>, <https://freedomhouse.org/country/serbia/freedom-world/2020>

⁴⁵ <https://www.hrw.org/europe/central-asia/serbia/kosovo>

⁴⁶ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/system/files/2020-10/serbia_report_2020.pdf

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 september 2021
3546575

lager dan in 2019⁴⁷. Ter vergelijking: Noorwegen staat momenteel op de eerste plaats en Eritrea op de 180ste (laatste) plaats. Reporters without Borders schrijft dat journalisten in Servië bijna dagelijks onder vuur liggen, in toenemende mate door de heersende elite en pro-overheidsmedia⁴⁸.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

De grondwet voorziet in de *vrijheid van godsdienst*, waaronder het recht om van geloofsovertuiging te veranderen. Zij verbiedt het vestigen van een staatsgodsdienst en garandeert gelijkheid voor alle religieuze groepen. Sommige groeperingen melden soms te maken te hebben met discriminatie en vooroordelen⁴⁹.

Datum
21 september 2021
3546575

De Europese Commissie schrijft dat de *vrijheid van vereniging* is vastgelegd in de grondwet en over het algemeen ook gerespecteerd wordt. De wetgeving is over het algemeen in overeenstemming met de Europese normen⁵⁰. Freedom House en US State Department geven eveneens aan dat het recht op vereniging over het algemeen gerespecteerd wordt. Tegelijkertijd noemen zij voorbeelden van (zwaar) politie ingrijpen tijdens enkele demonstraties⁵¹.

Amnesty International meldt dat in maart 2020, vanwege de uitbraak van COVID 19, noodwetgeving werd ingevoerd die de vrijheid van vereniging beperkte. In mei 2020 werden deze maatregelen vanwege de verkiezingscampagne opgeheven. In juni 2020 werden de maatregelen opnieuw afgekondigd, wat tot grote demonstraties leidde. Meer dan 70 personen raakten gewond en 223 personen werden gearresteerd gedurende verscheidene dagen van demonstraties in juli 2020. Amnesty, maar ook Reporters without Borders en Freedom House maken melding van journalisten die bij deze protesten in het bijzonder slachtoffer werden van geweld door zowel de politie als andere demonstranten. In veel gevallen waren de autoriteiten snel in staat om degenen te identificeren die verantwoordelijk waren voor geweldsmisdrijven tegen journalisten, maar dit leidde niet automatisch ook tot succesvolle vervolgingen⁵².

Op het gebied van *bescherming tegen discriminatie en vervolging door derden* geeft de Europese Commissie aan dat de Servische anti-discriminatie wetgeving grotendeels in lijn is met Europese standaarden. Tegelijkertijd zijn de benodigde wijzigingen om verder aan te sluiten bij het EU-acquis ernstig vertraagd. De anti-discriminatiestrategie is in januari 2018 verlopen en is nog niet vernieuwd. Volgens het jaarverslag van de Servische 'Equality Commissioner' heeft het grootste aantal klachten betrekking op discriminatie op grond van handicap, leeftijd en geslacht. De wet voorziet in dezelfde wettelijke status voor vrouwen en mannen op alle gebieden. Deze wordt echter niet altijd nageleefd en vrouwen zijn op verschillende gebieden achtergesteld.

Het mandaat van de 'Equality Commissioner' eindigde in mei 2020. ILGA meldt in haar rapport dat in november 2020, in een weinig transparant proces, de vorige Commissioner – en enige kandidaat – opnieuw verkozen is. De 'Coalitie tegen

⁴⁷ <https://rsf.org/en/ranking/2021#>, <https://rsf.org/en/ranking/2020#>,
<https://rsf.org/en/ranking/2019#>

⁴⁸ <https://rsf.org/en/serbia>

⁴⁹ <https://www.state.gov/reports/2020-report-on-international-religious-freedom/serbia/>,
<https://freedomhouse.org/country/serbia/freedom-world/2020>

⁵⁰ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/system/files/2020-10/serbia_report_2020.pdf

⁵¹ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/serbia/>,
<https://freedomhouse.org/country/serbia/freedom-world/2020>

⁵² <https://www.amnesty.org/en/location/europe-and-central-asia/serbia/report-serbia/>,
<https://rsf.org/en/serbia>, <https://freedomhouse.org/country/serbia/freedom-world/2020>

Discriminatie', bestaande uit maatschappelijke organisaties, veroordeelde deze verkiezingen en dringt aan op een transparant proces en met betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld.

De Europese Commissie meldt dat mensenrechtenverdedigers en LHBTI vaak worden geconfronteerd met haatzaaiende uitlatingen, bedreigingen en geweld. Er zijn trainingen georganiseerd voor openbare aanklagers om de vervolging van haatmisdrijven te verbeteren. De situatie van LHBTI in Servië is volgens de Europese Commissie in grote lijnen hetzelfde als voorgaande jaren. Het US State Department geeft eveneens aan dat geweld tegen en discriminatie van LHBTI een serieus probleem is in Servië. NGO's constateerden een gebrek aan significante vooruitgang bij het opzetten van een dialoog, het voorlichten van het publiek en het aanpakken van haatmisdrijven en geweld tegen de LHBTI-gemeenschap. Het beeld dat uit het rapport van Freedom House naar voren komt is eenzelfde. Freedom House merkt nog op dat de regering enkele gebaren heeft gemaakt ter bevordering van de rechten van LHBTI, bijvoorbeeld door vertegenwoordigers naar pride-evenementen te sturen en te zorgen voor adequate politiebescherming bij deze evenementen⁵³.

Het rechtskader voor de eerbiediging en bescherming van minderheden en culturele rechten is volgens de Europese Commissie in grote lijnen aanwezig en wordt in het algemeen gehandhaafd. Het US State Department meldt dat de regering op 25 oktober 2020 het Ministerie voor Mensenrechten en Sociale Dialoog oprichtte. Freedom House geeft aan dat Roma te maken hebben met discriminatie op het gebied van werk, wonen en onderwijs. The European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) van de Raad van Europa gaf in haar rapport van mei 2017 over Servië aan dat de autoriteiten hoge prioriteit moesten geven aan het aannemen van een evenredig aantal Roma en leden van andere minderheden door de overheid, en te zorgen voor dezelfde arbeidsomstandigheden als gelden voor andere ambtenaren. In 2020 concludeerde de Commissie op basis van de door de Servische autoriteiten gemelde verbeteringen, dat deze aanbeveling deels geïmplementeerd is⁵⁴.

Ten aanzien van de *toegang tot onafhankelijk onderzoek* meldt het US State Department dat er drie nieuwe substituut-Ombudspersonen benoemd werden, een jaar nadat de eerdere mandaten afliepen. Een plek is nog vacant. Het aantal klachten dat burgers indienden bij de Ombudsman tijdens de COVID 19-noodtoestand, was significant hoger dan normaal; 4.700 tussen januari en juni 2020 ten opzichte van het gebruikelijke gemiddelde van 1.400 per jaar⁵⁵.

Op het onderdeel *toegang tot een onafhankelijke rechterlijke macht en de toegang tot rechtsmiddelen* meldt het US State Department, evenals in voorgaande jaren, dat de grondwet voorziet in een onafhankelijke rechterlijke macht, maar dat de rechtbanken vatbaar bleven voor corruptie en politieke beïnvloeding. De grondwet voorziet eveneens in het recht op een eerlijk en openbaar proces, en de rechterlijke macht handhaafde dit recht in het algemeen.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 september 2021
3546575

⁵³ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/system/files/2020-10/serbia_report_2020.pdf, <https://www.ilga-europe.org/sites/default/files/2021/serbia.pdf>, <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/serbia/>, <https://freedomhouse.org/country/serbia/freedom-world/2020>

⁵⁴ <https://rm.coe.int/ecri-conclusions-on-the-implementation-of-the-recommendations-in-respe/16809e8275>

⁵⁵ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/serbia/>

De Europese Commissie schrijft dat de grondwetsherziening ter versterking van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht is opgeschort tot na de parlementsverkiezingen in het voorjaar van 2020. Over het geheel genomen blijft corruptie en politieke invloed een punt van zorg. Daarnaast is het volgens de Commissie belangrijk dat Servië de autonomie van de aanklager versterkt. Freedom House voegt hieraan toe dat met name 'high profile', politiek gevoelige zaken, gevoelig zijn voor inmenging⁵⁶. Servië staat op de 75e plaats in de Rule of Law Index 2020. Ter vergelijking; Denemarken staat op de eerste plaats en Venezuela op de 128ste (laatste) plaats. Servië stond op de 78e plaats (uit 126) in de Rule of Law Index 2019⁵⁷.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
21 september 2021
3546575

Conclusie

In 2019 werd Servië uitgebreid herbeoordeeld, nadat een aanmerkelijke achteruitgang was geconstateerd op de gebieden *democratisch bestuur, de bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon en vrijheid van meningsuiting*. Op basis van de uitgebreide herbeoordeling werd geconcludeerd dat Servië aangemerkt kon blijven als veilig land van herkomst, met uitzondering van journalisten en personen van wie aannemelijk is dat ze in strafrechtelijke detentie zullen worden geplaatst, en met verhoogde aandacht voor LHBTI. Het beeld dat uit onderhavige herbeoordeling naar voren komt, is overeenkomstig het beeld van destijds. Ik zet de aanwijzing van Servië als veilig land van herkomst voort, met uitzondering van en verhoogde aandacht voor de reeds genoemde groepen.

⁵⁶ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/system/files/2020-10/serbia_report_2020.pdf, <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/serbia/>, <https://freedomhouse.org/country/serbia/freedom-world/2020>

⁵⁷ <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2020/Serbia/>, <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2019/Serbia/>